

(Ískoyti til)

Frágreiðing

frá

Fiskiorkunevndini

Sett niður av landstýrismanninum
í fiski- og tilfeingismálum
7. mars 2008

Tórshavn 6. juni 2008 (17 juli 2008 ískoyti)

7.1 Lutfals fiskideyðatalið 1995 til 2007, roknistykkið 1995-1996 endurtikið

Í “Frágreiðing frá Fiskiorkuneyndini, sett niður av landsstýrismanninum í fiski- og tilfeingismálum 7. mars 2008” latin landsstýrismanninum 6. júní 2008 vantaði ein partur:

Hetta var “grein 7.1: Lutfalsliga fiskideyðatalið 1995 til 2007, roknistykkið 1995-1996 endurtikið”. Upplýst var at hetta tilfarið var ikki tøkt enn. Av somu orsök var ikki møguligt at gera niðurstøður í grein 8.6.

Fiskiorkuneyndin hevði upprunaliga latið kanadiska fiskifrøðinginum, JJ Maguire, uppgávuna at gera hesar útrokningar, men hann fekk ikki gjørt tað, soleiðis sum nevndin ynskti, tí har vantaði ymiskt taltifar fyri at endurtaka útrokningarnar, sum vóru grundarlagið undir fiskidagaskipanini. Hann royndi tó at gera nakað við tað tilfarið hann hevði. Vent skal vera aftur til tað seinni.

Taltifar til at gera hesar útrokningar lá á Fiskirannsóknarstovuni í 1995-96 og fiskifrøðingar har gjørdur tær útrokningar, sum vóru neyðugar, og sum vóru grundarlagið undir hvussu nógvir fiskidagar vóru tillutaðir teimum ymisku skipabólkunum fyrsta fiskiár fiskidagaskipanin var í gildi, 1996-1997.

Fiskimálaráðið heitti, eftir áheitan frá Fiskiorkuneyndini, á Fiskirannsóknarstovuna um at endurtaka útrokningarnar, við tilfari frá árunum 1997-2007. Fiskirannsóknarstovan sá seg tó ikki føra fyri at gera hetta arbeiði, og stjórin á Fiskirannsóknarstovuni gjørdi í teldubrævi 20. Júní 2008. hesar viðmerkingar:

“Mannagongdin, frá tí Fiskirannsóknarstovan kemur við sínum tilmæli (15/6) og til lógini um vinnuligan fiskiskap verður broytt á Ólavsøku, er sera fjøltáttað. Hon verður neyvan greiðari við enn einari nevnd. Eg dugi heldur ikki at lesa úr setninginum hjá Fiskiorkuneyndini, at hon skal rokna dagar.

..... fyri at siga tað einaferð enn, so er hagtalstilfarið, ið er neyðugt fyri at gera útrokningarnar, ikki nóg gott. Her verður m.a. hugsað um álítandi tal av kalendara-árs fiskidøgum fyri línubátar undir 110 tons, hvørs virði er sambæriligt áðrenn og aftaná 1996. Aftrat hesum kemur, at útrokningin frá 1995-96 (TOSKMOD.xls, HYSUMO.xls, UPSMOD.xls og MODELL.xls) bygdi á aðrar skipabólkar (“floti 1-10”) enn teir 8 bólkarnar, sum eru í lógini um vinnuligan fiskiskap (bólki 1,2,3,4A,4B,4T,5A og 5B). Fiskifør undir 5 tons vóru ikki við í flota 1-10 hóast tey vóru ein partur av bólki 5A og 5B. Rokniørkini vísa einki um, hvussu úrslitini frá flota 1-10 vórðu umsett til bólki 1,2,3,4A,4B,4T,5A og 5B í 1995-96. Tað er tí ein spurningur, hvussu skilagott tað er at royndu at endurtaka útrokningar og mannagongdir, har ikki allar eru kendar. Undir øllum umstøðum er tað eitt krevjandi arbeiði, sum ikki verður raðfest fram um annað neyðugt arbeiði á Fiskirannsóknarstovuni og feriu.

Fiskiorðnevndin mars – júl 2008

(Ískoyti til) Frágreiðing til landsstýrismanninn í fiski- og tilfeingismálum júní 2008

Eftir áheitan frá aðalstjóranum hefur Fiskirannsóknarstovan (Petur Steingrund) eisini roknað broytingarnar í veiðievnunum hjá nøkrum skipabólkum eftir toski, hýsu og upsa. Hetta er hjálaga. Arbeiðið tekur stöði í línuskipum og partrolarum, sum vóru teir einastu bólkarnir, sum vóru felags fyri flota 1-10 og bólk 1,2,3,4A,4B,4T,5A og 5B, og har fiskidagatalið varð hildið at vera álítandi. Henda útrokning gevur eina greiða mynd av, at samlaða royndin eftir toski og hýsu er vaksin nógv seinnu nógvu árinu”.

Nevndin setti sær tá fyri sjálv at endurtaka tær útrokningar, sum vóru gjørdar í 1995-1998 við nýggjari tølum. Hetta metir nevndin ikki vera nøktandi. Tað hevði verið nógv betri at teir fiskifrøðingar, sum kenna taltifarið, og sum dagliga arbeiða við tí, gera útrokningarnar, júst sum gjørt var í 1995-96. Nevndin hevði sjálvandi somu trupulleikar, sum Fiskirannsóknarstovan vísir á, at broytingar eru hendar í skipabólkunum síðani 1996. Sjálvt ástøðiliga grundarlagið undir útrokningum er lýst í Frágreiðingin frá Skipanarnevndini februar 1996.

Til at endurtaka roknistykkið mátti nevndin fáa hesar upplýsingar:

- Hagtøl fyri veiði og fiskidagar upp á hvønn skipabólk í fiskidagaskipanini

Hesi tøl eru tikin frá heimasíðuni hjá Fiskiveiðieftirlitinum. Fyri Bólk 1 er dagatalið mett. Somuleiðis fyri árinu 1998-2005 fyri Bólk 4T.

- Hagtøl fyri veiðu av hvørjum aldursbólki upp á skipabólk

Hesi tøl hefur Fiskirannsóknarstovan. Tey eru bygd á, at sýnislutir verða tiknir frá landingum hjá skipum við ymiskum reiðskapi og av ymiskari stødd, fyri at fáa eina meting av aldursbýtinum í tali í øllum landingum. Fiskirannsóknarstovan nýtir í hesum arbeiði aðrar skipabólkar enn teir bólkar vit hava í fiskidagaskipanini. T.d. fyri tosk verður aldursbýti í veiðuni roknað út fyri hesar skipabólkar, sambært upplýsingum frá Fiskirannsóknarstovuni:

Fiskirannsóknarstovan	Fiskidagaskipanin
Lemmatrolarar meira enn 1000 hestar	Partur av bólki 1
Lemmatrolarar millum 400 og 1000 hestar	Partur av bólki 1
Partrolarar minni enn 1000 hestar	Partur av bólki 2
Partrolarar meira enn 1000 hestar	Partur av bólki 2
Línuskip	Bólkur 3
Snellubátar	Partur av bólki 4A
Línubátar	Partur av bólki 4A
Trolbátar	Partur av bólki 4A og 4T
Opnir Bátar	Partur av bólki 5A

Hóast nevndin sostatt ikki fekk hagtøl, sum greitt vístu aldursbýtið í talið fyri hvønn skipabólk, so nýtti nevndini veiðuna í tali fyri bólkarnar hjá Fiskirannsóknarstovuni, sum besta boð upp á aldursbýtið hjá skipabólkunum í fiskidagaskipanini. Tað sæst

Fiskiorkunevndin mars – juli 2008

(Ískoyti til) Frágreiðing til landsstýrismanninn í fiski- og tilfeingismálum juni 2008

omanfyri at har, í hvussu so er, er eitt ávíst samsvar. Við veiðitølum frá Fiskiveiðieftirlitinum varð roknað eitt mett aldursbýti fyri bólkarnar 1 – 5 í fiskidagaskipanini.

- Stovnsmetingar fyri teir triggjar høvuðsstovnarnar
Stovnsmetingin frá mai 2008 var nýtt
- Útrokning av lutfalsligum veiðitrýsti, (fiskideyðatalið) fyri hvønn aldursból og hvønn skipaból
- Útrokning av veiðievnunum fyri hvønn skipaból
- Útrokning av heildarveiðitrýstið av ávísu dagatalið fyri allar triggjar høvuðsstovnar

Hesar útrokningar vóru síðani gjørdar eftir júst sama leisti sum í 1995-1996. Úrslitið av útrokningini er hetta:

Ár:

2008

Sama dagatal sum í 2007-2008 bert Bólkur 5 skorðin aftur til tað upprunaliga tilmæltið í 1996, lækkað við 25%..

Stovnur :

Miðal fiskievni 1998-2007

Skipabólkur	Dagar	Toskur			Hýsa			Upsi		
		Veiða 2006- 2007	Tons skipaból. Skipa- bólkur	Prosent av heild	Veiða 2006- 2007	Tons skipaból. Skipa- bólkur	Prosent av heild	Veiða 2006-2007	Tons skipaból. Skipa- bólkur	Prosent av heild
Bólkur 5	11250	2.609	7.346	25	2.468	744	7	540	237	0
Bólkur 4T	1783	821	1.664	6	797	242	2	270	124	0
Bólkar 4AB	3347	1.376	4.750	16	2.309	3.171	29	634	719	1
Bólkur 3	3439	4.062	10.062	34	4.894	4.120	37	206	100	0
Bólkur 2	5143	986	2.864	10	1.242	2.435	22	42.325	52.524	84
Bólkur 1	2730	1.244	2.530	9	697	400	4	13.951	8.791	14
			Mett			Mett			Mett	
Fiskideyðatal			0,93			0,27			0,47	
Heildarveiða		11.099	29.217		12.408	11.113		57.926	62.496	

Mettur veiðisetningur: Í miðal skal ikki meira enn ein triðingur í tali veiðast av hvørjum stovni t.e fiskideyðatal 0,45

Sum tað sæst, er úrslitið fyri tosk sera ósannlíkt. Metta fiskideyðatalið, við teimum fiskidøgum, sum eru ásettir, er væl hægri enn tað sum kemur fram í stovnsmetingini. Veiðan er somuleiðis væl hægri enn tað, sum kemur burtur úr stovnsmetingini. Fyri hýsu og upsa tykjast úrslitini at sampakka betur.

Nevndin hevur ikki møguleika at koma til annað úrslit við tí taltílfari, sum er tøkt. Tað ber ikki til at siga um úrslitið fyri tosk stavar frá tí, at metingarnar av veiðu í tali eru ov óvissar, tí grundtílfarið ikki er skipað eftir skipabólkunum í fiskidagaskipanini, ella um trupulleikarnir liggja í stovnsmetingini av toski.

Fiskiorkuneyndin mars – júl 2008

(Ískoyti til) Frágreiðing til landsstýrismanninn í fiski- og tilfeingismálum júní 2008

JJ Maguire hevdur heldur ekki töl fyrir aldursbýtið í veiðuni fyrir skipabólkarnar í dagaskipanini. Hann nýtti í staðin veiðuna og dagarnir hjá Fiskiveiðeftirlitinum og stovnsvektina frá stovnsmetingini í 2008 til eina “grovari” meting av veiðievnunum. Bert töl fyrir bólkarnar 2,3, 4a og 4B vóru tøk hjá honum fyrir alt tíðarskeiðið 1997-2007.

Hann kemur ekki fram til so ógvisligar økingar í veiðievnunum, sum neyndin, og hansara endaliga niðurstøða, bygd á tey veiðievni hann er komin fram til, er at fiskideyðatølini í mesta lagi og minsta lagið verða hesi í 2008.

Stovnur	Minsta og mesta fiskideyðatal	Veiðisetningur
Toskur	0,45 til 0,68	0,45
Hýsa	0,23 til 0,25	0,45
Upsi	0,21 til 0,52	0,45

8.6 Eru fiskidagarnir í 2007 í samsvar við at bert ein triðingur av stovnunum í vekt verður fiskaður hvørt árið?

Út frá útrokningini hjá neyndini ber ekki til at meta um hvussu broytingar í fiskidagatalinum ávirka fiskideyðatalið, tí eyðsýndir trupulleikar eru í tølunum fyrir tosk. Neyndin hevur møguleika fyri innan fyri eina viku at gera eina roynd at finna fram til hvar trupulleikarnir eru. Eydnað tað at loysa teir, so kann útrokningin nýtast til neyvri at meta um hvussu ásettu fiskidagarnir ávirka veiðitrýstið (fiskideyðatalið) og møguleikum fyri at røkka einum veiðisetningi, at í miðal í mesta lagi verður ein triðingur av stovninum í tali veiddur á hvørjum ári. Hetta hevdur merkt at tað veruliga ber til at “stilla” skipanina neyvt við fiskidøgum. Hetta kann gerast upp á tveir mátar.

1. Sama niðurskurð í fiskidagatali fyri allar bólkar. (Hetta hevur verið hildið at hava verið vilji løgtingsins tá skipanin var sett í verk, vísandi til vegleiðandi veiðibýtið).
2. At lækka dagatalið fyri ávísar skipabólkar, so at veiðitrýstið á ávísan stovn minnar. (Um veiðitrýstið á tosk er høvuðstrupulleikin, so at minna dagatalið hjá tí partinum av flotanum, sum serliga veiðir tosk).

Neyndin ger onga niðurstøðu, men metir at spurningurin um **býtið** av “fólksins ogn” er ein spurningur sum politisku myndugleikarnir mugu taka upp.

Neyndin hevur onga orsök til at halda at ein broyting í skipabólkunum í lóg um vinnuligan fiskiskap er neyðug ella hevdur bøtt um møguleikarnar at stýrt verur við fiskidøgum. Hinvegin um fullgott hagtalstilfar var tøkt viðvíkjandi veiðuni hjá teimum skipabólkunum, sum eru í skipanini í dag, kundi ein nærri kanning lagt støði undir uppskot um broytingar.

Fiskiorðkunevndin mars – juli 2008

(Ískoyti til) Frágreiðing til landsstýrismannin í fiski- og tilfeingismálum juni 2008

Nevndin mælir til, at arbeitt verður framhaldandi við talgrundarlagnum, so at tað ber til at rokna seg fram til hvussu teir ymisku bólkarnir í skipanini ávirka veiðitrýstið á hvønn stovn sær. Í skipanini eru fiskidagarnir stýringsamboðið. Tað má tí haldast at vera sera øvugt, at tað at kalla ikki ber til burtur úr vísindaligu ráðgevingini at binda saman fiskidagar hjá teimum skipabólkunum, sum eru í lóg um vinnuligan fiskiskap, og veiðitrýstið. Tað sama er at siga um hitt høvuðsstýringsamboðið í skipanini, stongdu leiðirnar. Tað má bera til á vísindaligum grundarlagi at meta um hvussu bann fyri fiskiskapi við ávís sum reiðskapi, ávís tíðarskeið ávirkar veiðitrýstið. Hetta serliga tá hugsað verður um hvussu víðfevndar steingingarnar eru á føroysku landleiðum, sammett við tað sum er í gildi hjá grannum okkara.

Fyri Fiskorkunevndina 17. juli 2008

Kjartan Hoydal, formaður
(sign.)